

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

OSTRAVA

Inspekční zpráva

Mateřská škola Havířov - Šumbark, Moravská 14/404

Moravská 14/404, 736 01 Havířov - Šumbark

Identifikátor zařízení: 600 134 784 IČO: 61 988 588

Zřizovatel: Město Havířov, Svornosti 2, 736 01 Havířov - Město

Okresní úřad Karviná - referát školství, Mírová 1429, 735 06 Karviná – Nové Město

Termín konání orientační inspekce: 7. – 9. února 2001

Čj.	146 245/01-11084
Signatura	on3au121

CHARAKTERISTIKA ZAŘÍZENÍ

Mateřská škola (dále MŠ) je součástí rozsáhlé sítě mateřských škol ve městě, zabezpečuje docházku zejména pro oblast sídliště, kde je také její sídlo. Provozuje svou činnost ve dvou objektech, z toho dvě třídy jsou v budově blízké základní školy. V současné době se počet zapsaných dětí shoduje s kapacitou MŠ, tj. 174 dětí, jsou rozděleny do sedmi tříd s převážně homogenní věkovou strukturou.

Od roku 1995 je MŠ příspěvkovou organizací.

Součástí MŠ je školní jídelna (IZO: 103 480 722) s kapacitou 200 jídel.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Kvalita vzdělávací činnosti je hodnocena na základě hospitační a kontrolní činnosti, kterou provedla Česká školní inspekce v průběhu tří dnů. Hospitovaná vzdělávací činnost je posuzována z hlediska efektivity plánování, materiálně technických, psychohygienických a personálních podmínek. Zjišťována je účinnost organizace a forem pedagogické práce, uplatňování motivace a hodnocení v pedagogickém procesu, způsoby interakce a komunikace. V dílčích hospitovaných činnostech byla efektivita výchovně vzdělávací práce hodnocena v širším rozpětí od vynikajícího pedagogického výkonu až po pouze vyhovující, převažovalo průměrné hodnocení pedagogické činnosti.

Podmínky vzdělávací činnosti

Organizace pedagogického programu je vymezena tradičním režimem dne, který vykazuje mírnou časovou uvolněnost, zachovává plánovaný rozvrh řízených činností a pravidelné režimové prvky vztahující se k pobytu venku a stravování. Organizační i vzdělávací struktura tříd je postavena na věkově srovnatelném uspořádání dětských skupin tak, aby vznikla jednotná náročnost v plánování a realizaci programu jednotlivých tříd. Odpočinek dětí je řešen tradičním způsobem, tj. pobyt na lehátku po dobu vymezenou režimem dne, neposkytuje další variantní řešení zohledňující nižší individuální potřebu spánku zejména u nejstarších dětí. V zimním období jsou sledovány aktuální klimatické podmínky, kterým je přizpůsobena délka pobytu venku.

V celém objektu byly zaznamenány optimální hygienické podmínky a čistota prostředí. Celodenně je v souladu s hygienickými zásadami zaveden a podporován pitný režim. V organizaci celodenního stravování jsou dodrženy vhodné intervaly mezi jednotlivými jídly, jsou zachovány vynikající hygienické podmínky i velmi dobrá kultura stolování.

Z dokumentace i reálného vybavení MŠ je zřejmé, že se zde průběžně po dobu deseti let buduje materiální zázemí, které zohledňuje současný standard v předškolní výchově. Materiálně technické vybavení zabezpečuje vynikající podmínky pro výkon pedagogické práce. Ve třídách je dostatek současných hraček, moderních učebních pomůcek a spotřebního materiálu, které jsou pořizovány v dostatečném množství s ohledem na rozsáhlost objektu a potřeby obou budov. Vše učitelky průběžně využívají v pedagogické práci, včetně didaktické techniky, kopírky, hudebních nástrojů apod. Velmi dobré je vybavení učitelské i dětské knihovny.

Vnitřní prostory jsou rozsáhlé, přehledně uspořádané a svým vybavením zajišťují dětem podnětné zázemí pro zájmové aktivity. Uspořádání hraček je dobře přístupné, je zde dostatek velkoplošných typů, které umožňují prostorové realizace. Postupně se dle potřeby inovuje

nebo rekonstruuje dětský nábytek a další vybavení, kterým je pro jednotlivé děti zajištěna jejich osobní potřeba a místo v MŠ.

Koncepce vybavování a současný vzhled tříd podporuje rozvoj estetického vnímání dětí i rodičů, působí vlně a pozitivně. Převažuje využití kvalitních estetických prvků ve výzdobě, v menší míře jsou do tvorby prostředí tříd zapojeny děti.

Materiálně technické a psychohygienické podmínky pro výkon pedagogické činnosti jsou hodnoceny velmi dobře. Jejich stávající kvalita svědčí o koncepčním způsobu jejich rozvoje a sledované pedagogické výkony potvrdily jejich významný podíl na výsledku práce s dětmi.

Řízené a spontánní činnosti

Způsob plánování pedagogické činnosti je postaven na volbě obecných vzdělávacích cílů podle Časově tematických plánů pro mateřské školy (1987), které jsou zpracovány podle Programu výchovné práce pro jesle a mateřské školy (MŠ ČSR dne 23.12.1983 pod čj. 33 483/83-201). Plány tříd jsou týdenní, konkretizace jejich obsahu spočívá zejména ve vymezení dílčích úkolů podle tradičních výchovně vzdělávacích oblastí a ve stanovení tematického zaměření daného týdne. Efektivita plánování tříd je hodnocena jako pouze vyhovující zejména pro formální přístup ke stanovení obsahu pedagogické práce, stereotypní volbu tematického zaměření, která dostatečně nereaguje na aktuální zájmy dětí. Plány nerozvíjejí logické souvislosti v tematické orientaci obsahu a nejsou účinné v plánování metodických postupů při osvojování zvoleného pedagogického záměru v průběhu celého dne. Plánování tříd vykazuje prvky formálnosti a není kvalitním základem pro pedagogickou práci a kontrolu.

V pedagogické činnosti je výrazně rozlišena oblast řízených činností, které probíhají v dopoledním organizačním bloku a jsou z hlediska vzdělávacího významu dominantní. Zde je pravidelně zařazována pohybová aktivita ve formě ranního cvičení a řízené zaměstnání orientované na plánovanou dílčí vzdělávací oblast. Vždy jsou využívány učební pomůcky a zřejmá je tendence uplatnit je u všech dětí – pracovní listy, tělovýchovné náčiní, hudební nástroje apod. Řízené aktivity mají převážně tradiční organizační i metodickou formu, často převažuje frontální organizace snižující aktivitu dětí. Spontánní činnosti probíhají většinou jako volné hry dětí, jejichž podnětnost je postavena zejména na kvalitním vybavení tříd a částečně zde prolínají také skupinové řízené činnosti.

Motivační působení je běžnou součástí práce učitelek. Projevuje se včleňováním dílčích motivačních prvků, které mají spíše krátkodobou účinnost a podporují udržování zájmu dětí o řízenou činnost. Účelové je využití tematického zaměření plánovaného programu pro motivaci dětí, zřejmá je zde nižší účinnost při rozvoji vnitřní motivace. Hodnocení dětí při vzdělávací činnosti je vždy pozitivně laděné, zejména se zaměřuje na celkové hodnocení skupiny a individuálně na projevy chování dětí.

Sociální vztahy se ve všech třídách projevují jako pozitivní, přístup učitelek k dětem je ohleduplný a klidný. Děti mají dostatek příležitostí pro rozvoj spontánní komunikace při zájmových činnostech, při řízených pedagogických aktivitách nepříznivě ovlivňuje aktivitu v řečovém projevu dětí a bezprostřednost v komunikaci dominantní postavení většiny učitelek. Grafomotorická průprava je součástí programu především u starších dětí, ale není zařazována dostatečně často.

Efektivita pedagogického působení MŠ v oblasti vedení řízených a spontánních činností je dle konkrétních zjištění celkově hodnocena průměrně. V pedagogické práci jsou uplatňovány převážně standardní metodické a organizační postupy.

Hodnocení kvality vzdělávací činnosti

Kvalita vzdělávání je v MŠ pozitivně rozvíjena celkově velmi dobrými podmínkami, zejména dílčí oblast materiálně technického zajištění je hodnocena jako vynikající a svědčí o jejím systematickém rozvoji.

V plánování tříd a přípravě na práci s dětmi je zjištěna nízká praktická účinnost a stagnace v obsahu a volbě tematického zaměření. Kvalita plánování nepřispívá k rozvoji pedagogické práce a podporuje standardní, příp. rutinní pedagogické přístupy.

Obecně se v MŠ do pedagogického programu včleňuje příznivá organizační uvolněnost, která vytváří prostor pro rozvoj spontánních sociálních vztahů, není však zatím vytvořena přirozená pedagogická provázanost mezi průběhem řízených a spontánních činností.

V souhrnném vyjádření je efektivita pedagogické práce dle výše uvedených zjištění hodnocena průměrně.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Plánování školy je postaveno na koncepčním plánu zahrnujícím dva školní roky, na který navazuje tematický roční plán. Oba dokumenty vyjadřují všestrannou orientaci předškolní výchovy v souladu se současnými trendy. Roční plán konkretizuje dílčí úkoly, kterými jsou vyjádřeny aktuální výchovně vzdělávací cíle a vycházejí z analýzy předchozího období. Dle plánu se pedagogická činnost dílčími aktivitami orientuje zejména na zkvalitnění jazykové a literární výchovy, tělesné zdatnosti, rozvoj hry a zlepšování sociálních vztahů mezi dětmi i rodinou a školou. Prostředky realizace, které byly zjištěny v průběhu inspekce vycházejí z běžně používaných forem pedagogické práce, jsou však významně podporovány kvalitním vybavením MŠ. Plán školy se nezabývá návazností na tematické plány tříd a nerozvíjí jejich efektivitu.

Plánování školy přehledně a účinně informuje o organizaci školy a záměrech pedagogického řízení, jednoznačně vymezuje zodpovědnost za plánované aktivity. Zejména s organizační částí plánu ředitelka průběžně pracuje a je praktickým zdrojem informací pro organizaci práce učitelek.

Plánování MŠ je jasně strukturované, informuje o pedagogickém záměru a je praktickým materiálem pro organizaci činnosti MŠ. Vyjadřuje standardní, všestrannou pedagogickou orientaci se zvýšeným důrazem na vymezené výchovně vzdělávací oblasti dle konkrétních potřeb školy. Sledovaná oblast je hodnocena velmi dobře.

Organizování

Organizace činnosti a provozu MŠ je jednoznačně vyjádřena v dokumentaci školy ve formě vnitřního a organizačního řádu, účinné a přehledné je také organizační propojení obou budov. Stávající řešení je dle všech zjištění efektivní, reaguje na měnící se podmínky personální i provozní. Ředitelka školy vymezuje jednoznačně dílčí kompetence všech zaměstnanců, zejména svého zástupce.

Výchovně vzdělávací činnost probíhá podle tradičního režimu dne, se kterým jsou seznámeni rodiče, a na který navazuje funkční rozvrh přímé výchovné práce učitelek. Režim dne efektivně řeší propojení jednotlivých tříd při scházení a rozcházení dětí a vhodně vymezuje základní psychohygienické intervaly v programu dne.

Ředitelka zajišťuje provozní podmínky hlavní budovy, u detašovaného pracoviště zabezpečuje vnitřní vybavení a organizaci. Hlavní budova MŠ je dobře udržovaná, kvalita provozních podmínek svědčí o funkční spolupráci ředitelky se zřízovatelem. Zejména drobná údržba je v kompetenci ředitelky (drobné opravy vnitřního zařízení), náročnější požadavky jsou odůvodněné a jsou zřízovatelem zabezpečovány v reálných termínech (vztlínání vlhkosti stěn, nátěry oken, oprava střechy apod.). Z umístění MŠ v sídlištní zástavbě vychází odůvodněný záměr vytvořit na zahradě školy podnětější zázemí k pobytu dětí venku. MŠ má zpracován kvalitní projekt na její vybavení, který zohledňuje rizikové umístění v sídlišti a prvky vybavení eliminují možnost devastace mimo provozní dobu MŠ.

Hospodaření MŠ je vzhledem k právní formě předškolního zařízení samostatné. Způsob řízení MŠ vykazuje velkou zodpovědnost při zabezpečování kvalitních podmínek, úsporný a účelný přístup k čerpání finančních prostředků. Účetnictví MŠ je vedeno odborně, kontrolní zjištění nevykazují nedostatky. Ředitelka MŠ se velmi dobře orientuje v problematice rozpočtu i pracovněprávních vztahů, vede v počítačové formě přehledně celou dokumentaci školy. Finanční zajištění provozu MŠ je dle posouzení v letech 1998-2000 stanoveno objektivně v souladu s potřebami MŠ, zohledňuje reálné nárůsty cen. Dle zjištění je ve vybavení školy od roku 1995 vytvořen výrazný kvalitativní posun, který potvrzuje koncepční práci ředitelky a její organizační schopnosti.

V MŠ je funkční a přehledný vnitřní i vnější informační systém. Vnitřní komunikace je vedena tak, aby byl zachován každodenní kontakt mezi zaměstnanci a ředitelkou zejména v hlavní budově, informace pro detašované pracoviště zabezpečuje zejména zástupkyně ředitelky. Učitelky získávají včas a pravidelně všechny odborné informace - efektivní je struktura provozních porad, pravidelné informační místo pro odbornou literaturu a tisk. Pedagogické rady jsou vzhledem k velikosti kolektivu časté (v intervalu dvou měsíců) a jsou dle údajů v dokumentaci vedeny jako poradní orgán ředitelky při projednávání všech funkcí předškolního zařízení.

Kontakt s rodičovskou veřejností je rozvíjen převážně tradičními formami (besídky, tradiční společné akce), v menší míře je orientován na individuální přístup k rodičům, pedagogická osvěta zde probíhá spíše nahodile a rodiče nemají dostatek odborných informací o programu tříd a jeho vzdělávacím významu. MŠ usiluje o otevřenost vůči rodičům, umožňuje volný přístup do tříd a bezproblémový kontakt s učitelkami.

Spolupráce se základní školou je řešena obecným seznámením dětí s jejím prostředím (návštěva ZŠ), bližší spolupráce mezi pedagogy zde neprobíhá.

MŠ umožňuje ve svých prostorách externí činnost při seznamování s anglickým jazykem, způsob výuky nesleduje. Zabezpečuje pravidelné začlenění předškolních dětí do plavecké školy, příležitostně organizuje pobyt ve škole v přírodě. Poměrně často reaguje MŠ na externí nabídku kulturních představení (divadlo, kino).

Organizace MŠ velmi dobře reaguje na změny provozních podmínek a standardní potřeby pedagogické činnosti. Je efektivní v organizačním propojení obou budov, řešení problematiky vyplývající z personální organizace a celkově zajišťuje přehledné podmínky pro činnost školy. Organizace MŠ je hodnocena velmi dobře.

Vedení a motivování pracovníků

Provoz a pedagogickou činnost zajišťuje 25 zaměstnanců Celkem je zde 14 učitelek, z toho 2, které nemají požadovanou kvalifikační a odbornou způsobilost jsou v MŠ na dobu určitou. Vzhledem k provozní kapacitě a rozsáhlosti objektu je uvedený počet vyhovující a na základě přesně stanovených kompetencí a reálných pracovních náplních zabezpečuje péči o děti a

budovu. Kolektiv MŠ je věkově vyvážený a současné interpersonální vztahy umožňují stabilní pracovní klima, zodpovědný a aktivní přístup k práci v MŠ.

Způsob řízení kolektivu se orientuje na vytvoření nekonfliktního pracovního prostředí a přehledné pracovní podmínky zejména v oblasti personální organizace. Nízká náročnost je zřejmá v oblasti pedagogického a metodického řízení pedagogického kolektivu. Uvedená skutečnost se projevuje nízkou motivací pro kvalitní přípravu na práci s dětmi a nižším podílem inovačních prvků v pedagogické práci. Zejména v oblasti organizace MŠ se styl řízení projevuje jako dynamický, který poskytuje zaměstnancům jasné signály pro průběh jejich práce. Hodnocení pracovníků vychází z jednoznačně vymezených kritérií, jejichž posuzování je základem pro poskytování nadtarifní části mzdy. Finanční rozpětí je dostatečně diferencované a dle kritérií odpovídá reálnému výkonu jednotlivých zaměstnanců. Možnosti pro poskytování nadtarifní složky mzdy respektují stanovená rozpočtová pravidla, jejich současná výše je jedním z motivačních prvků, který hodnotí reálnou kvalitu pracovního výkonu u učitelek. Hodnocení ředitelky MŠ je postaveno na úrovni, kterou stanovil zaměstnavatel a při konkrétním posouzení jejího vlivu na rozvoj MŠ lze konstatovat, že neodpovídá reálnému srovnání s jinými zaměstnanci školy.

V MŠ jsou vytvořeny velmi dobré podmínky i aktivita v dalším vzdělávání učitelek. V rámci pedagogických porad je následně řešen systém přenosu odborných informací.

V rámci personálního řízení rozvíjí vedení MŠ pozitivní pracovní vztahy a jednoznačný způsob vedení a motivování pracovníků. Pozitivní výsledky jsou zjištěny v organizaci kolektivu a interpersonální komunikaci, nižší účinnost je zřejmá v oblasti pedagogického a metodického řízení. Celkově je sledovaná oblast hodnocena velmi dobře.

Kontrolní mechanismy

Dle plánu kontrolní činnosti, který je součástí dokumentace školy se kontrola zaměřuje na dodržování povinností vyplývajících z pracovněprávních vztahů a na dodržování výchovně vzdělávacích stereotypů, které vyplývají z organizace školy. Dále pak zajišťuje kontrolu efektivity pedagogické práce ve formě hospitační činnosti, jejíž frekvence je však dle zjištění nízká a neposkytuje dostatek hlubších informací o kvalitě pedagogické práce jednotlivých učitelek. Plán hospitační činnosti stanovuje dílčí cíle kontroly pro jednotlivé měsíce a je zpracován konkrétně a prakticky. V reálném průběhu kontroly není posuzována MŠ jako celek a z minimálních dílčích zjištění nelze vyvozovat obecnější závěry. Dílčí kontrolní závěry jsou formulovány převážně pozitivně s mírnou tendencí k nadhodnocování.

Kontrolní činnost vykonává ředitelka zejména v hlavní budově, zástupkyně ředitelky je pověřena kontrolní činností na detašovaném pracovišti.

Kontrolní systém je velmi dobře funkční ve smyslu zjištění úrovně MŠ z hlediska její vnitřní organizace. U kontroly a hodnocení průběhu pedagogické práce je zjištěna snížená účinnost zpětné vazby. Sledovaná oblast kontrolní činnosti je hodnocena průměrně.

Hodnocení kvality řízení

Na základě výše uvedeného posouzení sledovaných oblastí byla zjištěna velmi dobrá úroveň řídicí práce, která zejména přehledným způsobem organizace zabezpečuje činnost obou pracovišť MŠ. Kvalitním vedením kolektivu vytváří příznivé interpersonální vztahy a podporuje otevřenost MŠ vůči rodičovské veřejnosti. Vynikající organizační schopnosti ředitelky a velmi dobrý přehled o potřebách současné předškolní výchovy pozitivně ovlivňují materiální vybavení MŠ.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení předškolního zařízení do sítě škol čj. ŠÚ-99-opr-2 ze dne 31.1.1999,
- Koncepce mateřské školy pro období 2000 – 2003, roční plán školy 2000/2001, tematické týdenní plány tříd,
- vnitřní a organizační řád školy,
- personální a hospodářská dokumentace,
- zápis o kontrole hospodaření ze dne 7.11.2000
- zápisy z pedagogických a provozních porad, hospitační záznamy,
- evidence dětí, přehled docházky dětí do MŠ, dokumentace o přijímání dětí,
- přehledy výchovné práce,
- výsledky práce s dětmi (pracovní listy, výkresy, výrobky apod.).

ZÁVĚR

Pozitiva:

- MŠ zabezpečuje v rámci svého pedagogického působení tradiční pojetí předškolní výchovy, které vede k převážně kvalitním vzdělávacím výsledkům.
- Materiálně technické podmínky pro zajištění činnosti MŠ jsou vynikající. Pozitivně ovlivňují průběh vzdělávacího procesu a svědčí o efektivním a koncepčním přístupu k jejich zabezpečení.
- Řízení MŠ je velmi kvalitní v oblasti organizace a koordinace činnosti a provozu školy, styl řízení vytváří stabilní pracovní klima a podporuje pozitivní interpersonální vztahy.

Negativa:

- Plánování tříd vykazuje prvky formálnosti a není kvalitním základem pro pedagogickou práci i kontrolu.
- V řízení školy je dominantně sledovanou oblastí organizace školy, zajištění materiálních a personálních podmínek školy. Menší důraz je kladen na pedagogické řízení a metodické vedení kolektivu.

Doporučení:

- Zajistit vyšší efektivitu pedagogického řízení zejména zvýšením kvality plánování tříd a přípravy na práci s dětmi, podporou inovačních prvků v práci učitelek a uplatňováním důsledné kontroly a hodnocení průběhu a výsledků pedagogické práce.

Sledovaná MŠ je na základě výše uvedených inspekčních zjištění hodnocena velmi dobře. Kvalitní organizace školy a podnětnost materiálně technického zabezpečení zvyšují kvalitu sledovaného předškolního zařízení.

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou dle dílčích zjištění čerpány účelně vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a k účelu jejich poskytnutí.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jarmila Španihelová
Členové týmu	Mgr. Hana Štefková

V Novém Jičíně dne 27. února 2001

Datum a podpis ředitelky předškolního zařízení stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 8. března 2001

Razítko

Ředitelka předškolního zařízení	Podpis
Renata Slowiková

Předmětem orientační inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti předškolního zařízení dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitelka předškolního zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Okresní úřad – referát školství, Mírová 1429, Karviná – Nové Město	2001-03-30	144 069/01-11084
Zřizovatel: Město Havířov, Svornosti 2	2001-03-30	144 070/01-11084

Připomínky ředitelky předškolního zařízení

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly vzneseny.